

UCHWAŁA NR XXIX/218/2022
RADY GMINY CZASTARY
z dnia 14 czerwca 2022 r.

**w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czastary
na lata 2022– 2024**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 poz. 559 ze zmianami), art. 176 pkt.1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 poz. 447) **Rada Gminy Czastary uchwala, co następuję:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czastary na lata 2022 – 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czastary.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Dudka

Uzasadnienie do uchwały Nr XXIX/218/2022

Rady Gminy Czastary

z dnia 14 czerwca 2022 r.

Zgodnie z treścią art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 447) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, zapobiega narastania kryzysu poprzez pracę z rodziną naturalną oraz zapewnienie każdemu dziecku prawa do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Zakłada się, iż realizacja programu w kilkuletniej perspektywie ograniczy liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, jak również wzmocni się profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Załącznik
do Uchwały Nr
XXIX/218/2022
Rady Gminy Czastary
z dnia 14 czerwca 2022r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE CZASTARY
NA LATA 2022 - 2024**

I WPROWADZENIE

RODZINA, zdaniem socjologów i najprostszych jej definicji, to *najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo*.

Rodzina, jako instytucja społeczna jest w kręgu ciągłego zainteresowania wielu naukowców i specjalistów: socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz wielu innych dziedzin nauki i praktyki. Wszystkie nauki w nieustannych badaniach nad rodziną wypracowały liczne, mniej lub bardziej szczegółowe, definicje określające rodzinę i jej charakter.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która zaspakaja jego potrzeby, otacza miłością i zapewnia poczucie bezpieczeństwa. Rodzina oddziałuje na dzieci według określonych reguł, według ustalonego planu lub też najzwyczajniej nieświadomie podczas codziennego życia. Efekty dobrego rozwoju dziecka zależą zatem od prawidłowo funkcjonującej rodziny.

W przypadku gdy rodzina staje się dysfunkcyjna to dziecko i inni jej członkowie mają prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Czynności podejmowane przez instytucje na rzecz dobra dziecka i rodziny muszą być zintegrowane dla osiągnięcia jak najlepszych efektów terapeutycznych. Dziecko powinno mieć możliwość do zachowania swojej tożsamości i do utrzymywania kontaktów z rodzicami.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach w ramach pracy socjalnej udziela swoim klientom pomocy w realizacji podstawowych funkcji rodziny i wspiera w wypełnianiu zadań wychowawczych mając zawsze na względzie dobro dzieci.

Do tego celu od dnia 1 maja 2013 r. utworzone zostało stanowisko asystenta rodziny, którego zadaniem jest praca z rodziną za jej zgodą i jej aktywnym udziałem według wcześniej ustalonego planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną w pieczy zastępczej.

Praca asystenta z rodziną jest prowadzona do momentu osiągnięcia przez tę rodzinę stabilizacji życiowej umożliwiającej podstawowe wypełnianie obowiązków wobec małoletnich dzieci.

W momencie gdy pomoc instytucjonalna w danym środowisku nie daje zadawalających efektów decyzja sądu dziecko umieszczane jest w pieczy zastępczej, powiat (PCPR w Wieruszowie) koordynuje poszukiwania dla dziecka form pieczy zastępczej, a Gmina Czastary jest obowiązana pokrywać część kosztów na utrzymanie dziecka w tej pieczy.

Od września 2011 roku na terenie gminy działa Zespół Interdyscyplinarny, którego członkami są przedstawiciele różnych instytucji m.in.: GOPS, policji, ochrony zdrowia, oświaty, sądu. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

II PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 ł. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 615),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 877, poz. 1161, poz.1981 i poz. 2105),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zmianami),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016r! o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz.2407 ze zmianami).

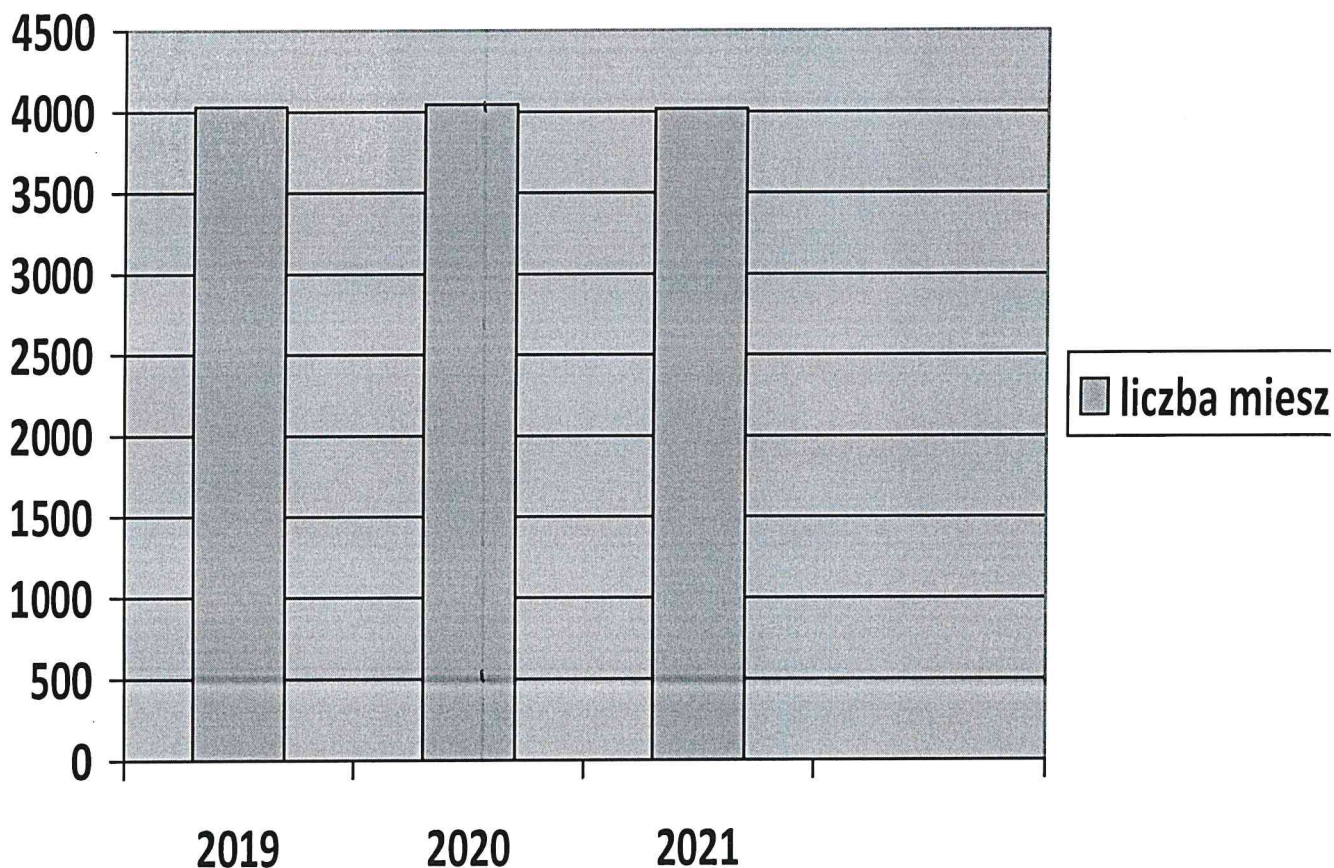
III CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I DIAGNOZA PROBLEMU

Punktem wyjścia do określenia zadań w Gminnym Programie Wspierania Rodziny jest analiza środowiska lokalnego.

Liczba mieszkańców Gminy Czastary

Liczba mieszkańców	2019	2020	2021
Kobiety	1611	1614	1618
Mężczyźni	1577	1489	1581
Dzieci do 18 r.ż.	843	940	818
OGÓŁEM	4031	4043	4017

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Powody przyznania pomocy

Powody przyznania pomocy	2019	2020	2021
Ubóstwo	75	66	55
Bezdomność	4	2	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	26	19
w tym: wielodzietność	17	14	10
Bezrobocie	19	25	20
Niepełnosprawność	33	31	29
Długotrwała lub ciężka choroba	47	29	31
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	40	33	28
w tym: rodziny niepełne	11	11	7
rodziny wielodzietne	7	3	5
Przemoc w rodzinie	0	0	0
Alkoholizm lub narkomania	6	4	4
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	1	0
Zdarzenie losowe	1	1	1

Źródło: opracowanie własne

Analizując niezmiennie głównym powodem przyznawania pomocy jest ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała i ciężka choroba. Znaczna część osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej stanowią, takie rodziny, w których dysfunkcje są ze sobą powiązane np. ubóstwo spowodowane bezrobociem lub alkoholizmem.

W celu zapobiegania lub niwelowania zaistniałych sytuacji praca wyspecjalizowanej kadry pomocy społecznej wymaga wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Niezbędne jest wsparcie służb i instytucji działających na rzecz rodziny. Jednak najbliższej rodzin wymagających wsparcia są pracownicy socjalni i asystent rodziny.

Z dodatkowych danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który realizuje wiele zadań wynika, iż:

w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. udzielono wsparcia:

- 167 osobom z 114 rodzin – na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 354 dzieciom – na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,

- 17 osobom - na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 500 uczniów – na podstawie Programu „Dobry start”,
- 455 rodzinom – na podstawie realizacji Programu Rodzina 500+,
- 76 dzieci z 38 rodzin - na podstawie ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla uczniów),
- z usług Asystenta rodziny korzystało 7 rodzin liczące 18 dzieci.

w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. udzielono wsparcia:

- 150 osobom z 100 rodzin – na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 349 dzieciom – na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 15 osobom - na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 482 uczniom – na podstawie Programu „Dobry start”,
- 450 rodzinom – na podstawie realizacji Programu Rodzina 500+,
- 55 dzieci z 28 rodzin - na podstawie ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla uczniów),
- z usług Asystenta rodziny korzystało 9 rodzin liczące 18 dzieci.

w okresie od stycznia do grudnia 2021 r. udzielono wsparcia:

- 123 osobom z 87 rodzin – na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 306 dzieciom – na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 17 osobom - na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 458 rodzinom – na podstawie realizacji Programu Rodzina 500+,
- 43 dzieci z 23 rodzin - na podstawie ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla uczniów),
- z usług Asystenta rodziny korzystało 7 rodzin liczące 13 dzieci.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie wynika, że na dzień 31.12.2021 r. z terenu Gminy Czastary w 4 rodzinach zastępczych spokrewnionych i zawodowych umieszczono 8 dzieci, natomiast 5 dzieci, w tym 2 dzieci umieszczonych jest w Rodzinnym Domu Dziecka, a 3 dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> • instytucje wspierające rodzinę (GOPS, Policja, sąd, PCPR, służba zdrowia, oświata, organizacje pozarządowe, kościół) • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych • wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży • rozwinięta baza obiektów sportowych, świetlic i GOK • dostępność do poradnictwa dla rodzin z problemami • środki na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny • zatrudnienie asystenta rodziny • doświadczenie oraz kwalifikacja prawników 	<ul style="list-style-type: none"> • bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie • bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych • trudność w namówieniu, aby rodzina skorzystała z pomocy GOPS • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych • bezrobocie • uzależnienia w rodzinach • rozpady związków w rodzinach • brak ośrodków wsparcia na terenie Gminy • wyuczona bezradność w rodzinach

Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie do rodziny Asystenta rodziny celem wsparcia rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze • wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodziny • edukacja rodziców • wolontariat 	<ul style="list-style-type: none"> • zanik więzi i tradycji rodzinnych • zanik pozytywnych wzorców i naśladowani • wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (np. alkoholizm, narkomania, cyberprzemoc) • wzrost kosztów utrzymania w rodzinach • brak kwalifikacji adekwatnych do potrzeb lokalnego rynku pracy • umowy „śmieciowe”, umowy „na czarno” w rodzinach

IV CELE PROGRAMU

Cel główny – wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzinom z dziećmi			
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy	Termin
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	GOPS	2022-2024
2) zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu	- liczba dzieci korzystających z posiłków, - liczba rodzin korzystających z pomocy	GOPS, szkoły, przedszkola	2022-2024
3) zapewnienie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc	- liczba osób (dorośli i dzieci), - liczba rodzin korzystających ze wsparcia	Instytucje wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	2022-2024
4) zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy	- liczba osób, - liczba rodzin korzystających ze wsparcia	GOPS, Policja, Kuratorzy	2022-2024
5) współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz Rodzinnych Domach Dziecka i innych Placówkach	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówce	Urząd Gminy	2022-2024
6) współorganizowanie wypoczynku letniego w formie obozu, kolonii z programem profilaktycznym dla	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia	GOPS	2022-2024

<p>dzieci z zagrożonych środowisk</p> <p>7) współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinom</p>	<p>- liczba rodzin korzystających ze wsparcia</p> <p>- liczba dzieci w tych rodzinach</p>	<p>GOPS, GKRPA, Policja , szkoły, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe</p>	<p>2022-2024</p>
---	---	--	------------------

<p>2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów</p>			
<p>Zadania</p>	<p>Wskaźniki realizacji działań</p>	<p>Realizatorzy</p>	<p>Termin</p>
<p>1) zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych</p>	<p>- liczba asystentów pracujących na rzecz dzieci,</p> <p>- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta</p>	<p>GOPS</p>	<p>2022-2024</p>
<p>2) promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci</p>	<p>- liczba programów,</p> <p>- liczba dzieci,</p> <p>- liczba rodziców</p>	<p>GOPS, GKRPA, placówki oświatowe</p>	<p>2022-2024</p>
<p>3) aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia poprzez organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych oraz staży</p>	<p>- liczba rodzin,</p> <p>- liczba osób w rodzinach</p>	<p>GOPS, PUP, Urząd Gminy</p>	<p>2022-2024</p>
<p>4) organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych</p>	<p>- liczba uczestników osób uczestniczących w terapii</p> <p>- liczba osób motywowanych,</p> <p>- liczba rodzin objętych monitorowaniem</p>	<p>GOPS, świetlica, GOK , placówki oświatowe</p>	<p>2022-2024</p>

5) zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe - liczba rodzin i dzieci objętych monitoringiem 	GOPS, GKRPA	2022-2024
6) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w terapii - liczba osób motywowanych, - liczba rodzin objętych monitorowaniem 	GOPS, GKRPA	2022-2024
7) systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	<ul style="list-style-type: none"> -liczba rodzin, - liczba dzieci 	GOPS, placówki oświatowe	2022-2024
8) współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających ze wsparcia - liczba dzieci w tych rodzinach 	GOPS, GKRPA, Policja, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2022-2024

V ZASOBY

W Gminie Czastary w budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi pomocy przewiduje się włączenie instytucji z terenu gminy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czastarach
3. Zakład Opieki Zdrowotnej „DOMESTICA” w Czastarach
4. Placówki oświatowe na terenie gminy
5. Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Gminny Ośrodek Kultury w Czastarach
7. Urząd Gminy Czastary
8. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

oraz instytucji z poza terenu gminy:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieruszowie
3. Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie
4. Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie
5. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Wieluniu

VI KOORDYNATOR PROGRAMU

Funkcję koordynatora Programu powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czastarach.

VII ODBIORCY PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czastary skierowany jest do wszystkich rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Czastary borykającymi się z trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Na szczególną uwagę jednostek wspierających zasługują dzieci i młodzież rodzin niewydolnych wychowawczo.

VIII OCZEKIWANE REZULTATY

1. Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania.
2. Reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.
3. Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.
4. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy.
5. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych i instytucji.
6. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
7. Zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.

IX ŹRÓDŁA FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czastary, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań Programu, będą uwzględniane cyklicznie, w rocznych planach finansowych.

X MONITOROWANIE PROGRAMU

W czasie realizacji – program podlega monitorowaniu. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji działań. Bieżący nadzór nad realizacją programu i podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych w programie celów, pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na lata następne, a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności. Cele i realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny będą podlegać ewaluacji i będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców Gminy Czastary.

XI SPRAWOZDAWCZOŚĆ I KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Sprawozdanie Koordynatora Programu z realizacji zadań zawartych w harmonogramie 3 letniego Programu Wspierania Rodziny będzie częścią składową sprawozdania Wójta sporządzonego na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sprawozdanie będzie przedkładane do 30 stycznia każdego roku.

XII PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Marek Dudka
Marek Dudka